

Kotidialyysihoidon kustannukset ja kotidialyysihoidossa olevan etuudet

Kotona tehtävä dialyysihoito antaa useille sairastuneista vapauden päättää hoidon toteuttamisesta, mikä helpottaa arjen suunnittelua. Samalla kuitenkin vastuu omasta hoidosta ja toisinaan myös hoidon kustannukset kasvavat. Tämän vuoksi on tärkeää, että hoitomuodon valinnan yhteydessä on tarjolla tietoa siitä, mitä kotihoito tarkoittaa muun muassa kustannusten näkökulmasta. Tällöin vältetään yllätyksiltä, jotka saattaisivat aiheuttaa sen, että sairastunut joutuukin kotihoidon jo aloitettuaan siirtymään sairaaladialyysihoitoon. Lisätietoa kannattaa kysyä rohkeasti omasta hoitoyksiköstä.

Alla on listattuna kustannuksia, joita kotona hoitoa tekeväälle saattaa aiheutua. Lisäksi on koottu tietoa etuuksista ja palveluista, joihin kotihoitoa tekevä voi olla oikeutettu.

Kustannukset

Sarjahoitomaksu

12,80 €/hoitokerta (Jotkut hyvinvointialueet perivät kotidialyysihoitoa tekevältä sarjahoitomaksun. Maksu peritään korkeintaan 45 kerralta ja se kerryttää terveydenhuollon maksukattoa.)

Seurantakäyntien maksut

12,80 € - 46,00 €/käyntikerta (Hyvinvointialueesta riippuen seurantakäynniltä peritään joko sarjahoitomaksu tai poliklinikkamaksu. Sekä sarjahoitomaksu että poliklinikkamaksu kerryttävät terveydenhuollon maksukattoa.)

Vesimaksu

Vesimaksun suuruus riippuu mm. asuinkunnasta, asumismuodosta ja siitä, mikä kotihoitomuoto valitaan. Vesimaksu voi tulla maksettavaksi kotihemodialyysihoidossa. Tällöin maksun suuruuteen vaikuttaa myös dialyysihoidokoneen ominaisuudet eli vedenkulutus. Tarkempia tietoja saa omasta hoitoyksiköstä tai laitevalmistajalta.

Sähkömaksu

APD-laite ja hemodialyysilaite kuluttavat sähköä. Sähkömaksun suuruuteen vaikuttavat koneen ominaisuudet eli sähkönkulutus sekä valittu sähköyhtiö. Tarkempia tietoja saa omasta hoitoyksiköstä tai laitevalmistajalta.

Jättemaksu

Hoitotarvikkeista ja dialyysinesteistä syntyy jätettä, joka asumismuodosta riippuen saattaa aiheuttaa ylimääräisiä jättemaksuja. Esimerkiksi omakotitalossa voidaan jäteastia joutua tyhjentämään useammin kuin ennen dialyysihoidon aloittamista. Jättemaksuun vaikuttaa myös asuinkunta. Tarkempia tietoja jättemaksuista saa omasta jäteyhtiöstä.

PD-nesteiden omavastuu

Apteekki kuljettaa dialyysinesteet kotiin maksutta (lukuun ottamatta yliopiston apteekkia, joka saattaa periä kuljetusmaksun), mutta asiakas maksaa jokaisesta ostokerrasta lääkekohtaisen omavastuun, joka kerryttää vuotuista omavastuuosuutta. PD-nesteiden kohdalla käytetään poikkeavaa lääkekohtaista omavastuuta, jolloin omavastuu lasketaan hoitoviikkojen mukaan. Eli jos nesteitä toimitetaan kahden viikon määrä, omavastuu on 0,76 € (0,38 €/lääke/hoitoviikko). Omavastuu on siis kahdestoistaosa 3 kuukauden hoitoaikaa vastaavasta omavastuusta (4,50 euroa). Jos lääkekatto on täynnä, omavastuu on 0,21 €/lääke/alkava hoitoviikko.

Kotihoidon asiakasmaksu

Mikäli hyvinvointialueen kotihoito/kotisairaanhoido käy avustamassa kotona dialyysihoidon tekemisessä, perii hyvinvointialue käynneistä yleensä kotihoidon asiakasmaksun, jonka suuruus riippuu tuloista. Maksu ei kerrytä terveydenhuollon maksukattoa.

Kotivakuutus

Vakuutusyhtiöt suosittelevat ottamaan vastuuvakuutuksen ja mahdollisimman laajan kotivakuutuksen. Kuitenkin jokainen mahdollinen vahinkotapaus käsitellään yksilöllisesti. Laitteesta johtuvat haitat kodin pinnoille ja irtaimistolle korvaa laitteen vakuutus. Potilaan omasta virheestä aiheutuvat haitat voidaan korvata mahdollisesta kotivakuutuksesta.

Etuudet ja palvelut

16 vuotta täyttäneen vammaistuki/eläkettä saavan hoitotuki

Kotidialyysihoidoa tekevällä on oikeus saada vammaistukea tai eläkettä saavan hoitotukea. Tukea haetaan Kelasta. (Lisätietoa www.kela.fi)

Asunnon muutostyöt

Dialyysihoidon tekeminen kotona saattaa edellyttää joitakin muutostöitä (sähkö ja vesi). Useissa tapauksissa hyvinvointialueen vammaispalvelut huolehtii tarvittavista muutostöistä. Mikäli vammaispalvelut ei myönnä palvelua, tulee hoitavan sairaalan huolehtia muutostöistä. Asiakkaalle ei saa aiheutua kustannuksia tehdyistä muutoksista. (Lisätietoa sairaalan sosiaalityöntekijältä tai oman hyvinvointialueen sosiaalitoimistosta.)

Terveydenhuollon maksukatto

Hyvinvointialueen terveydenhuollon asiakasmaksuissa on kalenterivuositainen maksukatto. Vuonna 2024 maksukatto on 762 euroa. Maksukattoon lasketaan mukaan mm. terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalvelujen maksut, fysioterapiamaksut, sarjahoidon maksut, sairaalan poliklinikkamaksut, päiväkirurgian maksut, lyhytaikaisen laitoshoidon maksut terveydenhuollon ja sosiaalihuollon laitoksissa, yö- ja päivähoidon maksut sekä kuntoutushoidon maksut.

Terveyspalvelujen käyttäjän on itse seurattava maksukaton täyttymistä. Maksetut maksut voi merkitä terveyskeskuksesta saatavaan seurantakorttiin. Alkuperäiset maksukuitit on kuitenkin säilytettävä, ja ne on esitettävä tarvittaessa. Todistuksen maksukaton täyttymisestä antaa terveyskeskus tai muu julkinen terveydenhuolto. (Lisätietoa www.stm.fi/terveydenhuollon-maksukatto)

Lääkekatto

Lääkekustannuksilla on oma kalenterivuositainen kattonsa, joka on 626,94 euroa vuonna 2024. Jos vuosiomavastuu ylittyy, maksetaan loppuvuoden ajan jokaisesta korvattavasta valmisteesta vain 2,50 euron omavastuu. Vuosiomavastuu kertyy kaikista reseptillä ostetuista, korvausjärjestelmään kuuluvista lääkkeistä, kliinisistä ravintovalmisteista ja perusvoiteista. Myös alkuomavastuu (50 euroa) kerryttää vuosiomavastuuta. (Lisätietoa www.kela.fi)

Matkakorvaukset

Sairauden vuoksi terveydenhuoltoon tehtyjen matkojen omavastuu on yhdensuuntaiselta matkalta 25 euroa. Kaikki matkat (myös matkakohtaista omavastuuta pienemmät) kerryttävät vuotuista omavastuuosuutta (300 euroa). (Lisätietoa www.kela.fi)

Omaishoidon tuki

Mikäli läheinen avustaa kotidialyysihoidon tekemisessä, kannattaa hyvinvointialueelta tiedustella mahdollisuutta saada omaishoidon tukea. (Lisätietoa oman hyvinvointialueen sosiaalitoimistosta)

Perustoimeentulotuki

Jos taloudellinen toimeentulo on uhattuna, voi hakea perustoimeentulotukea Kelasta. Ehkäisevää ja täydentävää toimeentulotukea haetaan hyvinvointialueelta, mutta ennen sitä tulee tehdä Kelaan hakemus perustoimeentulotuesta. (Lisätietoa www.kela.fi)

Veronmaksukykyyn alentumisvähennys

Suuret sairastamisen kulut saattavat oikeuttaa verovähennykseen. Veronmaksukykyyn alentumisvähennystä haetaan verottajalta. (Lisätietoa www.vero.fi)

Invalidivähennys verotuksessa

Dialyysihoitoa tekevällä voi olla oikeus invalidivähennykseen. Mikäli saa työkyvyttömyyseläkettä, invalidivähennyksen suuruus on automaattisesti 100 % (osatyökyvyttömyyseläke 50 %). Kunnallisverotuksessa vähennyksen saa ainoastaan ansiotuloista, valtionverotuksessa myös eläketuloista. Täyden vähennyksen määrä on kunnallisverotuksessa 440 euroa ja valtionverotuksessa 115 euroa. (Lisätietoa www.vero.fi)

Huom! Invalidivähennys on poistunut 1.1.2023 alkaen. Kuitenkin jos verotuksessa huomaa korjattavaa sen jälkeen, kun verotus on jo päättynyt, voi tehdä oikaisuvaatimuksen verotuksen oikaisulautakunnalle. Tuloverotuksen oikaisuvaatimuksen voi tehdä 3 vuoden kuluessa verovuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta.

Arvonlisäveroton kotipalvelu

Arvonlisäveroa ei suoriteta sosiaalihuoltona tapahtuvasta palvelujen myynnistä. Kun kotona tehty työ katsotaan sosiaalihuoltopalveluksi tai sen tukipalveluksi, siitä ei tarvitse maksaa arvonlisäveroa. Palvelun tarve voi olla pysyvää tai tilapäistä. Arvonlisäverottomia kotipalveluja ovat esimerkiksi asumiseen, henkilökohtaiseen hoivaan ja huolenpitoon kuuluvat toimet tai niissä avustaminen. Näiden tukipalveluilla tarkoitetaan ateria-, vaatehuolto-, siivous, kylvytys- ja saattajapalveluja sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja.

Viranomaisen päätöstä palvelusta ei tarvita, riittää, että tilanne täyttää sosiaalihuollon edellytykset. Asiakkaan kanssa tulee tehdä palvelusopimus palvelujen tuottamisesta sosiaalihuoltopalveluina. Edellytyksenä arvonlisäverottomuudelle on, että palveluntuottaja on tehnyt ilmoituksen siihen kuntaan, jonka alueella palveluja tuotetaan. Yrityksen, jolta palveluja ostaa, on oltava ennakkoperintärekisterissä ja harjoitettava tuloveronalaista toimintaa. (Lisätietoa www.vero.fi; www.elias.fi)